

## γερός

**γερός, -ή, -ό**, επίθ. [ <μυν. γέρος <αρχ. γέρων], γερός. **1.** που είναι υγιής, δυνατός, ρωμαλέος: «η γυμναστική κάνει γερά κορμιά». **2.** που είναι έμπειρος, ικανός: «είναι γερός μηχανικός || είναι γερός στην έκθεση». Επίρρ. **γερά**, με δύναμη, με ένταση: «Άρη, γερά, με τσαμπουκά», προτρεπτικές ιαχές φιλάθλων του μπάσκετ στους παίχτες να παίξουν με δύναμη και με παλικάριά. (Ακολουθούν 57 φρ.)·

- **βαράω** στα **γερά**, (στη γλώσσα της αργκό) πυροβολώ σε καίρια σημεία του σώματος με σκοπό να σκοτώσω, ρίχνω στο ψαχνό: «μόλις ακούστηκε **πυρ**, αρχίσαμε όλοι να **βαράμε** στα **γερά**». (Λαϊκό τραγούδι: *ρε Γιάννη, τ' άρματά μου είναι απ' τα καλά, ξέρω και τα τραβάω, **βαράω στα γερά***). Συνών. **βαράω** στα **γεμάτα** / **ρίχνω** στα **γεμάτα**·

- **βαστώ γερά**, βλ. φρ. **κρατώ γερά**·

- **γερή μπάζα**, βλ. λ. [μπάζα](#)<sup>1</sup>·

- **γερό να 'ναι κι ό,τι να 'ναι**, ευχή σε ζευγάρι που περιμένει παιδί να γεννηθεί υγιέστατο, χωρίς να μας ενδιαφέρει αν είναι αγόρι ή κορίτσι·

- **γερό να 'ναι κι ό,τι να 'ναι, αρκεί να κατουράει όρθιο**, βλ. φρ. **γερός να 'ναι κι ό,τι να 'ναι**·

- **γερό νόμισμα**, βλ. λ. [νόμισμα](#)·

- **γεροί να 'στε να τον θυμάστε ή γεροί να 'στε να τον θυμόσαστε**, ευχή για υγεία στην οικογένεια εκλιπόντος·

- **γερός να 'ναι κι ό,τι να 'ναι**, ευχή σε ζευγάρι που περιμένει παιδί να γεννηθεί υγιέστατο, και, ενώ θέλουμε να δείξουμε πως δεν ενδιαφερόμαστε για το φύλο του, το χαρακτηρίζουμε αρσενικό·

- **γερός να 'σαι να τον θυμάσαι**, ευχή για υγεία σε στενό συγγενή εκλιπόντος·

- **δεν πατάς γερά**, δεν είσαι πολύ σίγουρος, δεν έχεις απόλυτη σιγουριά: «απ' όσα μου λες, υποπτεύομαι πως δεν πατάς γερά, γι' αυτό θα πρέπει να συμβουλευτείς κάποιο δικηγόρο»·

- **είναι γερή κανάτα**, βλ. λ. **κανάτα**·

- **είναι γερό κανάτι**, βλ. λ. [κανάτι](#)<sup>1</sup>·

- **είναι γερό κεφάλι**, βλ. λ. **κεφάλι**·

- **είναι γερό κόζι**, βλ. λ. **κόζι**·

- **είναι γερό κόκαλο**, βλ. λ. **κόκαλο**·

- **είναι γερό κουτάλι**, βλ. λ. **κουτάλι**·

- **είναι γερό μυαλό**, βλ. λ. **μυαλό**·

- **είναι γερό πετσί**, βλ. λ. **πετσί**·

- **είναι γερό πιρούνι**, βλ. λ. **πιρούνι**·

- **είναι γερό ποτήρι**, βλ. λ. **ποτήρι**·

- είναι γερό σανίδι, βλ. λ. σανίδι·
- είναι γερό σκαρί, βλ. λ. σκαρί·
- είναι γερό χαρτί, βλ. λ. [χαρτί](#)·
- είναι γερός και δυνατός, είναι πάρα πολύ καλά στην υγεία του, χαίρει άκρας υγείας: «οι κακές γλώσσες έλεγαν πως δεν είναι καθόλου καλά στην υγεία του, αλλά εγώ, που τον είδα, διαπίστωσα πως είναι γερός και δυνατός»·
- είναι γερός πόντος, βλ. λ. πόντος·
- έχει γερά θεμέλια, βλ. λ. θεμέλια·
- έχει γερά νεύρα, βλ. λ. νεύρο·
- έχει γερή καρδιά, βλ. λ. καρδιά·
- έχει γερή μύτη, βλ. λ. μύτη·
- έχει γερό αφτί, βλ. λ. αφτί·
- έχει γερό κεφάλι, βλ. λ. κεφάλι·
- έχει γερό κόκαλο, βλ. λ. κόκαλο·
- έχει γερό κομπόδεμα, βλ. λ. κομπόδεμα·
- έχει γερό μασούρι, βλ. λ. μασούρι·
- έχει γερό μάτι, βλ. λ. μάτι·
- έχει γερό μυαλό, βλ. λ. μυαλό·
- έχει γερό ρουθούνι, βλ. λ. ρουθούνι·
- έχει γερό σκαρί, βλ. λ. σκαρί·
- έχω γερά χαρτιά, βλ. λ. [χαρτί](#)·
- έχω γερές βάσεις, βλ. λ. βάση·
- έχω γερές πλάτες, βλ. λ. πλάτη·
- έχω γερό δόντι, βλ. λ. δόντι·
- έχω γερό κόζι, βλ. λ. κόζι·
- έχω γερό χαρτί, βλ. λ. [χαρτί](#)·
- θέλει γερά κότσια, βλ. λ. [κότσι](#)·
- κρατώ γερά, αντέχω, υπομένω με δύναμη, με θάρρος: «σ' όλες τις δυσκολίες, που του 'τυχαν στη ζωή του, κράτησε γερά». (Λαϊκό τραγούδι: στην ερημιά μου, φτωχή καρδιά μου, **κράτα γερά** κι εσύ με αναμνήσεις τώρα θα ζήσεις, αυτά έχει η ζωή)·

- παθαίνω γερό τράκο, βλ. λ. [τράκο](#).
- παίζω με γερό χαρτί ή παίζω με γερά χαρτιά, βλ. λ. [χαρτί](#).
- πατώ γερά, βρίσκομαι σε σίγουρη κατάσταση, νιώθω απόλυτη σιγουριά: «μόνο αν πατώ γερά, ξεκινώ μια δουλειά».
- πατώ γερά (πάνω) στη γη, βλ. λ. γη.
- ρίχνω στα γερά, βλ. συνηθέστ. βαράω στα γερά.
- σκόρδο και νερό, κάνει τον άνθρωπο γερό, βλ. λ. [νερό](#).
- στα γερά, (στη γλώσσα της αργκό) με δύναμη, με ένταση: «μάλωσαν στα γερά». (Λαϊκό τραγούδι: είμαι το Μαριανθάκι που δεν αγάπησα ποτέ τα λεφτά έρε! να δεις μεράκι, κουβαρνταλίκι με τους μάγκες **στα γερά**). Συνών. στα γεμάτα.
- τα πατώ γερά, έχω πάρα πολλά χρήματα, είμαι πολύ πλούσιος: «όταν τα πατάς γερά, πας όπου θέλεις και κάνεις ό,τι θέλεις». Από την εικόνα του ατόμου που πιέζει με δύναμη τα χαρτονομίσματα για να χωρέσουν στο συρτάρι του ταμείου του ή που κάθεται με δύναμη πάνω στη δεσμίδα των χαρτονομισμάτων για να μειώσει με το βάρος του τον όγκο της.
- τον κρατώ γερά, έχω στοιχεία εναντίον του και για το λόγο αυτό τον έχω υποχείριό μου: «θα καταθέσει στη δίκη ό,τι του πούμε, γιατί τον κρατώ γερά με κάτι ακάλυπτες επιταγές του που έχω στα χέρια μου».
- τρώω γερή φάπα, βλ. λ. φάπα.
- τρώω γερό τράκο, βλ. λ. [τράκο](#).
- χτυπώ στα γερά, (στη γλώσσα της αργκό) βλ. συνηθέστ. βαράω στα γερά.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας